

[Bertel Dahlgaard.]

ningshastigheden, efterspørgslen fra landbrugsuddannede, der tidligere har forladt landbruget o. s. v.

Vi bemærker os, at regeringen ikke i sin udtalelse har omtalt vanskelighederne ved ejerskifte for de bestående statshusmandsbrug under de nuværende prioriteringsforhold, men jeg går ud fra, at den højtærede landbrugsminister er rede til en nærmere forhandling herom med henblik på suppleringslån og adgang til at give pant for efterfølgende lån. Men hele dette spørgsmål om prioriteringsforholdene ved ejerskifte angår ikke blot statshusmandsbrugene. Det er blevet et kardinalpunkt for hele landbruget og for landbrugets ungdom. De bestående prioriteringsforhold spærrer for det generationsskifte, der er nødvendigt for de gamle, men som for ungdommen er hele fremtiden. Den nuværende tilstand kan simpelthen ikke opretholdes. Enten må der fra den nedsatte realkreditkommission snart foreligge forslag, eller også må der indtil videre indenfor forsvarlige grænser findes vej til at give lån til supplerende af kreditforeningslånene. Det måtte så ske uden rentetab for staten.

Med hensyn til den kommende trustlovgivning vil jeg udtale håbet om, at forslag herom meget snart vil kunne forelægges, så at arbejdet kan tilendebringes allerede i denne samling. En trustlovgivning er jo ikke en tvangslovgivning, men en lovgivning, der frigør for tvang, som søges indført ved anvendelse af organisationsmagten. Det er selvfølgelig ikke således, at enhver organisationsmæssig aftale er skadelig. Mange aftaler indenfor erhvervslivet er nyttige og fremmende for ordnede forhold, der er i alles interesse, men hvor der er tale om at begrænse eller afskaffe en sund konkurrence, må samfundsmagten selvfølgelig værge friheden. Ikke blot forbrugerne, men også i stort omfang de mindre næringsdrivende indenfor handel og håndværk kan tale med om, hvad en ukontrolleret monopolmagt betyder. Da både regeringen, venstre og det radikale venstre på dette område har udtrykt formålet for en sådan lovgivning omtrent på samme måde og der nu foreligger en så grundig udredning fra trustkommissionen, skulle det ikke være vanskeligt at nå til enighed.

Hvad bolig-, bygge- og lejeproblemerne angår, har den tidligere boligminister jo efterladt disse problemer uløste i et omfang, som nu stiller hans efterfølger og folketinget overfor efterkrigstidens vanskeligste opgave. Jeg ser, at det ærede medlem hr. Aksel Møller i en artikel siger, at nu stod han lige foran de store muligheder for at løse disse problemer, men i dette heldige øjeblik blev han netop fjernet fra stillingen. Ja, det må virkelig være ærgerligt, når man i 3 år har tumlet med store opgaver, som under ens hånd blot er blevet vanskeligere for hvert år, da netop at skulle standse arbejdet lige på det tidspunkt, man har fået øje på løsningen! Jeg lagde mærke til, at den tidligere statsminister, det ærede medlem hr. Erik Eriksen, i går meget stærkt understregede, at ministre ikke blot skulle dømmes på deres gerninger, men også på deres manglende gerninger. Ja, det er i sandhed rigtigt.

Megen sagkundskab er i disse år anvendt på værdifulde udredninger, men hvad er det hele blevet til? Med vinterbyggeriet er der sket en svag begyndelse. Afgrænsningen mellem faglærte og ufaglærte strides man endnu om. Anvendelsen af nye byggemetoder og nye materialer modvirkes ofte af både mestre og svende, så at den billigørelse, de tekniske fremskridt giver mulighed for, ikke trænger igennem. Standardiseringen synes standset på halvvejen. Spørgsmålene vedrørende den fremtidige finansiering står stadig hen, skønt de ændrede forhold må opfordre til en ny orientering. Priserne på adskillige byggematerialer er stærkt aftalebestemt, og endelig er boligbyggeriet mindsket på grund af materialernes og arbejdskraftens anvendelse i det militære byggeri. Hvert af disse spørgsmål er forhandlet i det uendelige, men en samlende hånd har ikke grebet omkring problemerne.

Jeg håber, at den nye boligminister vil behandle disse spørgsmål i sammenhæng og tilrettelægge en plan, der koordinerer alle disse bolig-, bygge-, sanerings- og lejeproblemer. Ingen af de parter, der må inddrages i disse overvejelser, kan vente at få deres vilje, men alle vil vinde ved at bidrage til en fælles plan.

Det radikale venstre tilsiger boligministeren medarbejderskab overfor denne store opgave. Vi vil med særlig iver medvirke til en ordening, der kalder på det initiativ, som